

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی های اقتصادی

وضعیت تجارت ایالات متحده آمریکا با کشورهای در حال توسعه و نوظهور

در این مطلب روابط تجاری برخی کشورهای در حال توسعه و نوظهور با ایالات متحده آمریکا طی دو سال ۲۰۰۱ و ۲۰۱۷ مورد بررسی قرار می‌گیرد. بنابر نتیجه بررسی ها به نظر می‌رسد کشورهایی همچون چین و مکزیک با بهره‌گیری از فرصت تجارت با برخی کشورهای توسعه یافته از جمله امریکا، توانسته‌اند صادرات صنعتی خود را بهبود دهند.

معاونت بررسی های اقتصادی

فهرست مبادی عمده وارداتی در حال توسعه و نوظهور ایالات متحده آمریکا در سال ۲۰۱۷ در جدول ۱ نشان داده شده است. در راس این فهرست دو کشور چین و مکزیک مشاهده می‌شوند که در مجموع ۳۵ درصد از کل واردات آمریکا در سال ۲۰۱۷ را از آن خود کرده‌اند. در عین حال، میزان صادرات آمریکا به این دو کشور در این سال، مجموعاً ۲۴ درصد کل صادرات آمریکا بوده است.

صادرات چین به آمریکا در سال ۲۰۰۱ حدود ۱۰۲ میلیارد دلار رقم خورده بود، در حالی که این رقم در سال ۲۰۱۷ حدوداً ۵ برابر شده و به ۵۲۶ میلیارد دلار رسیده است. در عین حال با اینکه واردات چین از آمریکا نیز طی این مدت حدود ۶٫۸ برابر بیشتر شده اما تراز تجاری چین و آمریکا همچنان مثبت و به نفع چین بوده و از مازاد ۶۹ میلیارد دلاری در سال ۲۰۰۱ به حدود ۳۵۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ رسیده است. مکزیک نیز دیگر کشوری است که طی این سال‌ها از تجارت با آمریکا نفع بالایی برده و صادرات آن به آمریکا از حدود ۱۳۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۱ به ۳۱۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ رسیده است. تراز تجاری این کشور با آمریکا نیز در سال ۲۰۰۱ با مازاد ۳۰ میلیارد دلاری همراه بوده و در سال ۲۰۱۷ به ۷۴ میلیارد دلار رسیده است.

بخش مهمی از کالاهای صادراتی دو کشور چین و مکزیک به کالاهای صنعتی این کشورها اختصاص دارد. سهم صادرات صنعتی چین از کل صادرات کالایی این کشور در سال ۲۰۰۱ حدود ۸۵ درصد بوده و در سال ۲۰۱۷ آن را به سطح ۹۳ درصد رسانده است. این سهم برای کشور مکزیک هم بیش از ۸۰ درصد بوده و این سهم در کشور مکزیک از ۸۵ درصد به حدود ۸۲ درصد رسیده است.

یکی دیگر از کشورهایی که نسبتاً رشد بالایی را تجربه کرده ویتنام است. صادرات این کشور به آمریکا در سال ۲۰۱۷ نسبت به سال ۲۰۰۱ حدوداً ۴۴ برابر شده و واردات آن از آمریکا نیز حدود ۱۶ برابر بیشتر شده است. همچنین تراز تجاری این کشور با آمریکا از ۶۰۰ میلیون دلار در سال ۲۰۰۱ به بیش از ۴۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ رسیده است که به نسبت می‌توان گفت تغییر بسیار مثبتی برای این کشور بوده است. شایان ذکر است که سهم صادرات صنعتی ویتنام از کل صادرات کالایی این کشور نیز از رقم حدود ۴۵٫۳ درصد در سال ۲۰۰۱ به ۸۲٫۵ درصد در سال ۲۰۱۷ رسیده است.

به طور کلی می‌توان گفت برای بسیاری از کشورهای در حال توسعه و نوظهور، روابط تجاری قوی با کشوری توسعه یافته همچون آمریکا نقطه قوتی برای آن کشور بوده است. حال برخی کشورها نیز وجود دارند که در این بین به رغم وجود شرایط مثبت، بدلیل مشکلات ساختاری در اقتصاد و عدم اصلاحات لازم، از فرصت موجود استفاده نکرده و نتوانسته‌اند در زمینه تجارت با آمریکا نفع ببرند و به توسعه بخش صنعتی خود بپردازند.

در این بین، برخی کشورهای نفتی نیز مشاهده می‌شوند که به دلیل اتکای بالا به بخش نفتی، قدمی در راستای بهبود بخش صنعتی خود برداشته‌اند. در عین حال برخی کشورهای نفتی همچون عربستان سعودی نیز توانسته‌اند با جذب سرمایه‌گذاری‌های کلان در بخش نفتی خود، محصولات واسطه‌ای با ارزش افزوده بالاتری را نسبت به نفت خام تولید و از این طریق، صادرات صنعتی خود را افزایش دهند.

معاونت بررسی های اقتصادی

جدول ۱- مبادی عمده واردات کالایی در حال توسعه و نوظهور ایالات متحده آمریکا طی دو سال ۲۰۰۱ و ۲۰۱۷- میلیارد دلار*

تراز تجاری با آمریکا		واردات از آمریکا			صادرات به آمریکا			کشور
۲۰۱۷	۲۰۰۱	نسبت ۲۰۱۷ به ۲۰۰۱	۲۰۱۷	۲۰۰۱	نسبت ۲۰۱۷ به ۲۰۰۱	۲۰۱۷	۲۰۰۱	
۳۵۵.۳	۶۹.۰	۶.۸	۱۲۹.۹	۱۹.۲	۵.۱	۵۲۶.۲	۱۰۲.۳	چین
۷۴.۰	۳۰.۰	۲.۴	۲۴۳.۰	۱۰۱.۳	۲.۴	۳۱۷.۰	۱۳۱.۳	مکزیک
۲۴.۹	۶.۰	۶.۸	۲۵.۷	۳.۸	۵.۲	۵۰.۶	۹.۷	هند
۴۰.۳	۰.۶	۱۶.۴	۸.۱	۰.۵	۴۴.۰	۴۸.۴	۱.۱	ویتنام
۲۵.۳	۱۳.۰	۱.۴	۱۲.۸	۹.۴	۱.۷	۳۸.۱	۲۲.۳	مالزی
۲۱.۵	۸.۷	۱.۸	۱۰.۸	۶.۰	۲.۲	۳۲.۳	۱۴.۷	تایلند
-۶.۵	-۱.۴	۲.۳	۳۷.۱	۱۵.۹	۲.۱	۳۰.۵	۱۴.۵	برزیل
۱۴.۳	۷.۶	۲.۸	۶.۹	۲.۵	۲.۱	۲۱.۲	۱۰.۱	اندونزی
۳.۴	۷.۳	۲.۷	۱۶.۳	۶.۰	۱.۵	۱۹.۶	۱۳.۳	عربستان سعودی
۱۰.۷	۳.۵	۲.۶	۷.۰	۲.۷	۲.۸	۱۷.۷	۶.۳	روسیه
۰.۹	۲.۱	۳.۷	۱۳.۳	۳.۶	۲.۵	۱۴.۱	۵.۷	کلمبیا
۱۲.۰	۱۱.۳	۱.۱	۸.۵	۷.۷	۱.۱	۱۲.۰	۱۱.۳	فیلیپین
-۲.۳	۰.۴	۴.۴	۱۳.۶	۳.۱	۳.۲	۱۱.۳	۳.۵	شیلی
۱۰.۰	۵.۸	-	۱.۲	۰.۰	۱.۹	۱۱.۲	۵.۸	عراق
۰.۲	۰.۰	۳.۲	۹.۸	۳.۱	۳.۲	۹.۹	۳.۱	ترکیه
۲.۹	۱.۵	۱.۷	۵.۰	۳.۰	۱.۸	۸.۰	۴.۴	آفریقای جنوبی
-۱.۱	۰.۳	۵.۴	۸.۷	۱.۶	۴.۲	۷.۶	۱.۸	پرو
۲.۸	۰.۲	۵.۶	۴.۵	۰.۸	۷.۳	۷.۳	۱.۰	لهستان
۴.۴	۲.۱	۵.۰	۱.۵	۰.۳	۲.۵	۵.۹	۲.۴	بنگلادش
۳.۳	۲.۳	۲.۷	۱.۹	۰.۷	۱.۷	۵.۲	۳.۰	مجارستان
-۴.۵	-۰.۹	۲.۴	۹.۵	۳.۹	۱.۷	۵.۰	۳.۰	آرژانتین
۲.۹	۱.۷	۱.۱	۱.۱	۱.۰	۱.۵	۴.۰	۲.۷	الجزایر
۱.۰	۱.۷	۵.۶	۲.۸	۰.۵	۱.۷	۳.۸	۲.۲	پاکستان
۱.۸	۰.۲	۴.۰	۱.۶	۰.۴	۵.۷	۳.۴	۰.۶	نیکاراگوئه
-۲.۲	۱.۱	۵.۸	۵.۲	۰.۹	۱.۵	۳.۰	۲.۰	کویت
۲.۷	۱.۸	۱.۵	۰.۳	۰.۲	۱.۵	۳.۰	۲.۰	سری لانکا
۱.۳	۰.۱	۲.۳	۰.۹	۰.۴	۴.۶	۲.۳	۰.۵	رومانی
-۰.۲	-۰.۱	۶.۷	۲.۰	۰.۳	۸.۵	۱.۷	۰.۲	اردن
-۲.۳	-۲.۷	۱.۱	۴.۰	۳.۶	۱.۹	۱.۷	۰.۹	مصر

معاونت بررسی های اقتصادی

تراز تجاری با آمریکا		واردات از آمریکا			صادرات به آمریکا			کشور
۲۰۱۷	۲۰۰۱	نسبت ۲۰۱۷ به ۲۰۰۱	۲۰۱۷	۲۰۰۱	نسبت ۲۰۱۷ به ۲۰۰۱	۲۰۱۷	۲۰۰۱	
-۰.۸	۰.۲	۷.۰	۲.۱	۰.۳	۳.۳	۱.۳	۰.۴	مراکش
-۱.۹	۰.۲	۱۰.۳	۳.۱	۰.۳	۲.۴	۱.۲	۰.۵	قطر
-۱.۰	۰.۱	۷.۰	۲.۱	۰.۳	۲.۸	۱.۱	۰.۴	عمان
-۰.۸	۰.۵	۹.۰	۱.۸	۰.۲	۱.۶	۱.۱	۰.۷	اوکراین
۰.۱	۰.۰	۲.۳	۰.۹	۰.۴	۲.۵	۱.۰	۰.۴	بحرین

منبع: مرکز تجارت بین‌المللی

* این اطلاعات براساس آمارهای گزارش شده توسط ایالات متحده آمریکا موجود در سایت مرکز تجارت بین‌المللی بوده و ممکن است با اطلاعات گزارش شده توسط طرف‌های تجاری تاحدودی متفاوت باشد.

جدول ۲- صادرات صنعتی اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور منتخب (مبادی عمده واردات آمریکا) در سال ۲۰۱۶ و ۲۰۰۱

کشور	صادرات صنعتی به جهان (میلیارد دلار)		نسبت ۲۰۱۶ به ۲۰۰۱	سهم صادرات صنعتی از کل صادرات کالایی (درصد)	
	۲۰۱۶	۲۰۰۱		۲۰۱۶	۲۰۰۱
چین	۱۹۶۵.۷	۲۳۵.۸	۸.۳	۹۳.۷	۸۸.۶
مکزیک	۳۰۶.۲	۱۳۴.۸	۲.۳	۸۱.۹	۸۵.۰
هند	۱۸۶.۴	۳۲.۸	۵.۷	۷۰.۵	۷۵.۶
ویتنام	۱۴۵.۷	۶.۸	۲۱.۴	۸۲.۵	۴۵.۳
مالزی	۱۲۸.۸	۷۰.۴	۱.۸	۶۷.۹	۸۰.۰
تایلند	۱۶۰.۶	۴۸.۱	۳.۳	۷۴.۶	۷۴.۱
برزیل	۷۰.۲	۳۱.۲	۲.۳	۳۷.۹	۵۳.۵
اندونزی	۶۷.۷	۳۲.۰	۲.۱	۴۶.۸	۵۵.۷
عربستان سعودی	۳۷.۲	۷.۵	۵.۰	۲۰.۳	۱۰.۹
روسیه	۶۱.۶	۲۷.۹	۲.۲	۲۱.۹	۲۷.۴
کلمبیا	۷.۶	۴.۸	۱.۶	۲۴.۰	۳۹.۴
فیلیپین	۴۷.۴	۲۹.۲	۱.۶	۸۲.۶	۹۰.۹
شیلی	۸.۴	۳.۲	۲.۶	۱۳.۸	۱۷.۴
عراق	۰.۰	۰.۱	-	۰.۰۰۳	۰.۶
ترکیه	۱۰۷.۲	۲۵.۶	۴.۲	۷۵.۲	۸۱.۶

معاونت بررسی های اقتصادی

سهام صادرات صنعتی از کل صادرات کالایی (درصد)		صادرات صنعتی به جهان (میلیارد دلار)			کشور
۲۰۱۶	۲۰۰۱	نسبت ۲۰۱۶ به ۲۰۰۱	۲۰۱۶	۲۰۰۱	
۴۶.۹	۴۶.۹	۲.۶	۳۵.۸	۱۳.۷	آفریقای جنوبی
۱۰.۴	۱۸.۱	۳.۰	۳.۹	۱.۳	پرو
۱.۹	۳.۵	۳.۰	۳.۹	۱.۳	لهستان
۹۴.۱	۹۳.۶	۵.۸	۳۲.۸	۵.۷	بنگلادش
۸۷.۶	۸۵.۴	۳.۴	۸۹.۳	۲۶.۰	مجارستان
۲۵.۷	۳۲.۶	۱.۷	۱۴.۸	۸.۶	آرژانتین
۳.۳	۱.۹	۲.۸	۱.۰	۰.۴	الجزایر
۷۸.۰	۸۵.۰	۲.۰	۱۶.۰	۷.۹	پاکستان
۴۵.۹	۶.۹	۳۵.۵	۲.۲	۰.۱	نیکاراگوئه
۹.۲	۶.۸	۳.۹	۴.۳	۱.۱	کویت
۷۰.۱	۷۴.۳	۲.۰	۷.۲	۳.۶	سری لانکا
۸۱.۴	۸۰.۶	۵.۶	۵۱.۷	۹.۲	رومانی
۷۴.۳	۶۹.۴	۳.۵	۵.۶	۱.۶	اردن
۴۲.۱	۲۸.۰	۷.۹	۱۰.۷	۱.۴	مصر
۷۰.۵	۶۴.۷	۳.۵	۱۶.۱	۴.۶	مراکش
۷.۶	۷.۳	۵.۵	۴.۴	۰.۸	قطر
۱۷.۱	۱۲.۱	۳.۱	۴.۲	۱.۳	عمان
۴۶.۳	۶۷.۹	۱.۵	۱۶.۸	۱۱.۰	اوکراین
۲۹.۷	۱۲.۶	۵.۴	۳.۸	۰.۷	بحرین

منبع: سازمان تجارت جهانی